

## වනාන්තරවිල්ලු ප්‍රාදේශීය සභාව - 2024

### 1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

#### 1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

වනාන්තරවිල්ලු ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වනාන්තරවිල්ලු ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

#### 1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

#### 1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

#### 1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව

විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ භැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

## 1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව වනාන්තවිල්ලුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමග අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේ දී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

## 1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

### 1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                         | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                     | නිර්දේශය                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------|
| (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.900,000ක් වැය කර සඳමාලි පෙර පාසල වටා ඉදිකර තිබුණු ආරක්ෂිත වැටෙහි වටිනාකම ප්‍රාග්ධනිත කර නොතිබුණි.             | ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව. | නිවැරදිව ගිණුම් පිළියෙල කළ යුතුය. |
| (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය ආරම්භයේ තොග ශේෂය රු.568,070ක් වුවත් එය රු.721,670ක් ලෙස රු.153,600ක් වැඩියෙන් අදාළ වියදම් ගිණුමට ගිණුම්ගත කර තිබුණි. | ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව. | නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.       |

## 1.7 අනුකූල නොවීම

### 1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

| නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව                                                              | අනුකූල නොවීම                                                                                                                               | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                     | නිර්දේශය                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| (අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය මු.රෙ. 571 (2)        | වර්ෂ 02ක් කල් ඉකුත් වූ තැන්පත් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.                                                     | ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව. | කල් ඉකුත් වූ තැන්පත් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය. |
| (ආ) 2019 ජනවාරි 10 දිනැති අංක 2/2019 දරණ පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ (වයඹ) ගේ චක්‍රලේඛය ඡේද 5 හා 6 | තක්සේරු කිරීමකින් තොරව හා වසර 05කට වරක් කුලී සංශෝධනයකින් තොරව 2011 වර්ෂයේ ගත් සභා තීරණයක් අනුව බස් නැවතුම්පල කඩ කාමර කුලියට ලබා දී තිබුණි. | ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව. | විධිමත් චක්‍රලේඛ උපදෙස් අනුව කටයුතු කළ යුතුය.                             |

## 2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

### 2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.15,664,207 ක් වූ අතර, ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.11,606,618ක් විය.

### 2.2 ආදායම් පරිපාලනය

#### 2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

| ආදායම් ප්‍රභවය      | ඇස්තමේන්තුගත ආදායම | 2024         |              |                             |                             | 2023         |              |                             |                             |
|---------------------|--------------------|--------------|--------------|-----------------------------|-----------------------------|--------------|--------------|-----------------------------|-----------------------------|
|                     |                    | බිල්කළ ආදායම | රැස්කළ ආදායම | දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය | දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය | බිල්කළ ආදායම | රැස්කළ ආදායම | දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය | දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය |
|                     | රු.'000            | රු.'000      | රු.'000      | රු.'000                     | රු.'000                     | රු.'000      | රු.'000      | රු.'000                     | රු.'000                     |
| i. වරිපනම් හා බදු   | 3,344              | 2,355        | 3,554        | 2,258                       | 2,793                       | 2,035        | 718          | 3,376                       |                             |
| ii. කුලී            | 119,479            | 72,945       | 61,191       | 12,768                      | 107,626                     | 70,540       | 70,130       | 897                         |                             |
| iii. බලපත්‍ර ගාස්තු | 727                | 446          | 458          | 358                         | 479                         | 471          | 469          | 371                         |                             |
| iv. වෙනත් ආදායම්    | 11,273             | 10,770       | 11,094       | 4,826                       | 11,425                      | 9,772        | 5,067        | 4,720                       |                             |
|                     | -----              | -----        | -----        | -----                       | -----                       | -----        | -----        | -----                       | -----                       |
| එකතුව               | 134,823            | 86,516       | 76,297       | 20,210                      | 122,323                     | 82,818       | 76,384       | 9,364                       | =====                       |
|                     | =====              | =====        | =====        | =====                       | =====                       | =====        | =====        | =====                       | =====                       |

#### 2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්ය සාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණයන් පහත දැක්වේ.

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                       | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                            | නිර්දේශය                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| (අ) වරිපනම් හා බදු                                                                                                                    |                                                |                                                   |
| i. 2025 අප්‍රේල් 30 දිනට වරිපනම් බදු හිඟය රු.948,742ක් වූ අතර එයින් රු.535,698ක් එනම් සියයට 47ක් වසර 04කට වඩා පැරණි හිඟ ශේෂ විය.      | වරිපනම් බදු හිඟයෙන් රු.191,825ක් අය කර ඇති බව. | හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. |
| ii. 2025 අප්‍රේල් 30 දිනට අක්කර බදු හිඟය රු.269,511ක් වූ අතර, එම හිඟයෙන් රු.106,394ක් එනම් සියයට 39ක් වසර 05කට වඩා පැරණි හිඟ ශේෂ විය. | අක්කර බදු හිඟයෙන් රු.850ක් අය කර ඇති බව.       | හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. |

|      |                                                                                                                           |                                         |                                                   |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------------|
| iii. | 2025 අප්‍රේල් 30 දිනට ජල බදු හිඟය රු.470,526ක් වූ අතර, එම හිඟයෙන් රු.52,491ක ශේෂයක් වර්ෂ 05කට වඩා වැඩි පැරණි හිඟ ශේෂ විය. | ජලබදු හිඟයෙන් රු.18,355ක් අය කර ඇති බව. | හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                      |                                               |                                                   |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| iv. | 2025 අප්‍රේල් 30 දිනට අයවිය යුතු ව්‍යාපාර බදු ශේෂය රු.357,480ක් වූ අතර, එම ශේෂය වසර 01ත් 03ත් අතර පැරණි හිඟ ශේෂ විය. | ව්‍යාපාර බදු හිඟයෙන් රු.1,080ක් අය කර ඇති බව. | හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------|

|          |                                                                                                                            |                                                                           |                                                                                                                |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (ආ) කුලී | 2025 අප්‍රේල් 30 දිනට හිඟ කඩ කුලී හා බදු කුලී රු.954,898ක් වූ අතර, එම හිඟයෙන් රු.167,744ක් වර්ෂ 5කට වඩා පැරණි හිඟ ශේෂ විය. | බදු කුලී හිඟයෙන් රු.204,072ක් හා කඩ කුලී හිඟයෙන් රු.67,667ක් අයකර ඇති බව. | හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කිරීම හා කුලී නොගෙවන බදුකරුවන් සම්බන්ධව ගිවිසුම් අනුව කටයුතු කළ යුතුය. |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                    |                                                                                                                                          |                                                                                                                           |                                                   |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| (ඇ) බලපත්‍ර ගාස්තු | සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වෙළඳ බලපත්‍ර ගාස්තු තුල වර්ෂ 1ත් 5ත් අතර රු.339,680ක හිඟ ශේෂයක්ද වර්ෂ 05ට වැඩි රු.18,500ක හිඟ ශේෂයක් ද පැවතුණි. . | එක් ආදායම් පරීක්ෂකවරයෙක් පමණක් සිටින බැවින් හිඟ ශේෂ අයකිරීම ප්‍රමාද වී ඇති බව හා හිඟ ශේෂ අයකර ගැනීමට උපදෙස් ලබාදී ඇති බව. | හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|

### 3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විහරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කාර්තවයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

#### 3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                           | සභාවේ අදහස් දැක්වීම        | නිර්දේශය                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------------------------------------|
| (අ) සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ ස්ථාපිත කර තිබුණු රු.250,000ක් වටිනා හලර් යන්ත්‍රයේ මෝටරය, රු.96,237ක් වටිනා කසල කැබලි කරන යන්ත්‍රයේ මෝටරය සහ වාහන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ මුදල් ඇතුලු රු.69,950ක් වටිනා උපකරණ සහ තෙල් වර්ග අස්ථාන ගත වී වර්ෂ 02ත් 04ත් අතර කාලයක් ගත වී තිබුණද පරීක්ෂණ | අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරන බව. | පරීක්ෂණ පවත්වා වගකිවයුත්තන් නිශ්චය කර අලාභ අයකරගත යුතුය. |

පවත්වා වගකිව යුත්තන් නිශ්චය කර අලාභ අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

- |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                        |                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>(ආ) සභාව සතු ටිපර් රථය අලුත්වැඩියා කිරීම සඳහා රු.1,552,500ක ගිවිසුම්ගත මුදලකට පෞද්ගලික ආයතනයක් වෙත 2024 ජූලි 22 දින භාර දී තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් වාහනය අලුත්වැඩියා කර සභාව වෙත භාර දී නොතිබුණි.</p>                                     | <p>අදාළ දිනට අළුත්වැඩියාව නිම කර භාරදීමට අපොහොසත් වීම නිසා ගිවිසුමේ කොන්දේසි අංක 02 ප්‍රකාරව කටයුතු කිරීමට තීරණය කරන බව.</p>                           | <p>ගිවිසුමේ කොන්දේසි අනුව කටයුතු කළ යුතුය.</p>                                                 |
| <p>(ඇ) 2021 වර්ෂයේ ආරම්භ කර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.4,040,794 ක් වැය කර තිබුණු එළවත්තුලම ජල ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කර වසර 03 ක කාලයක් ගත වී තිබුණද එම මගින් පානීය ජලය ලබා දීමට සභාව අපොහොසත් වී තිබුණි.</p>                                                       | <p>එම ව්‍යාපෘතියෙහි ඉතිරි වැඩ නිම කිරීම සඳහා පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රධාන යටතේ රු.4,000,000ක ප්‍රතිපාදන ලබාදෙන බව.</p>                                | <p>ව්‍යාපෘතිය කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කර ජනතාවගේ පානීය ජල අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ක්‍රියාකළ යුතුය.</p> |
| <p>(ඈ) 2025 අප්‍රේල් 30 දිනට සභාවට ලැබිය යුතුව තිබුණු ගිණුම් 02 ක රු.1,699,727ක ශේෂයක් පැවති අතර ඒ තුළ අවුරුදු 05 ඉක්ම වූ රු.492,596ක ශේෂයක්ද විය. මෙම මුදල් අයකර ගැනීම කෙරෙහි කලමනාකරණයේ අවධානය යොමු කර නොතිබුණි.</p>                                        | <p>විවිධ ණයගැති ගිණුම් ශේෂයෙන් රු.585,640ක් සහ ආදායම් ආධාර ගිණුම් ශේෂයෙන් රු.634,032.26ක් මේ වන විට අයකර ඇති බව.</p>                                   | <p>ලැබිය යුතු හිඟ ශේෂ කඩිනමින් අයකර ගත යුතුය.</p>                                              |
| <p>(ඉ) 2025 අප්‍රේල් 30 දිනට වගකීම් විෂයයන් 02 ක රු.1,931,461ක ශේෂයක් පැවති අතර ඉන් අවුරුදු 05කට වැඩි රු.648,608ක ශේෂයක් පැවතුණි. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ පවතින මෙම ණයහිමි ශේෂයන්හි පැවැත්ම තහවුරු කරගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p> | <p>විවිධ ණය හිමි ශේෂයෙන් රු.3,356,408 ක් හා කර්මාන්ත ණයහිමි ශේෂය රු.2,905,348ක් ගෙවා අවසන් කර ඇති බව හා ඉතිරි මුදල ඉදිරියේදී ගෙවීමට කටයුතු කරන බව.</p> | <p>ගෙවිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කළ යුතුය.</p>                                                        |

### 3.2 නිෂ්කාර්ය හෝ ඌන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                        | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                   | නිර්දේශය                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| <p>(අ) රු.539,528ක් වැය කර 2014 වර්ෂයේ ඉදිකර තිබුණු කරතිවි කායවර්ධන මධ්‍යස්ථානය හා එහි භාවිතය සඳහා මිලදී ගෙන තිබුණු රු.2,113,060ක් වටිනා කාය වර්ධන උපකරණ තොගය ඌන උපයෝජිතව පැවතුණි.</p> | <p>ප්‍රමාණවත් පිරිසක් සහභාගී නොවීම හා කායවර්ධන උපකරණ කිහිපයක් අලුත්වැඩියා කළ යුතු තත්වයේ තිබීම නිසා මෙම උපකරණ වනාතවිල්ලුවට ගෙනවිත් හැකි අයුරින් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට යොමු කර ඇති බව.</p> | <p>ව්‍යාපෘතියෙන් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p> |

|     |                                                                                                                                         |                                                                                                                   |                                                                                                                                            |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (ආ) | රු.3,271,793ක පිරිවැයක් දරා ස්ථාපිත කර තිබුණු සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සභාවේ සේවක හිඟය හේතුවෙන් ක්‍රියාත්මක මට්ටමක නොපැවතුණි. | සන අපද්‍රව්‍ය මධ්‍යස්ථානය සඳහා යෙදවීමට සේවකයන් ප්‍රමාණවත්ව නොමැති බැවින් අදාළ කටයුතු සිදුකිරීමට නොහැකි වී ඇති බව. | සේවක මණ්ඩලය කළමනාකරණය කරගැනීම තුලින් සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය ක්‍රියාත්මක මට්ටමට පත්කර සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය විධිමත් කළ යුතුය. |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                       | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                                             | නිර්දේශය                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| සභාව විසින් භුක්ති විදින නමුත් පවරා නොගත් දේපළ 50ක් පැවැති අතර ඒ තුළ සුසාන භූමි, ක්‍රීඩා භූමි, පෙර පාසල්, පුස්තකාල, ජල පොම්පාගාර හා සතිපොළවල්ද පැවතුණි. මෙම වත්කම් පවරා ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී කටයුතු කර නොතිබුණි. | මෙම ඉඩම් කොටස් පවරා ගැනීම සඳහා ලේකම්තුමා වෙත ඉල්ලීම් කර ඇති බව. | සභාව භුක්තිවිදින දේපළ පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. |

### 3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                            | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                     | නිර්දේශය                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| සභාවේ තෘතීයික තනතුරු 01ක් ද ද්විතීයික තනතුරු 07 ක් ද පුරප්පාඩු වී තිබුණු අතර අතිරික්තව පවතින විධායක තනතුර හා ප්‍රාථමික තනතුරු 10ක් අනුමත කර ගැනීම සඳහා කටයුතු කර නොතිබුණි. මෙම සේවක පුරප්පාඩු හේතුවෙන් සභාවේ විවිධ කාර්යයන් පවත්වාගෙන යාම අසීරු වී තිබුණි. | කාර්ය මණ්ඩල වාර්තා මගින් අදාළ පුරප්පාඩු සම්බන්ධයෙන් දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් වෙත කාර්තු වශයෙන් දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කරන ලදී. අතිරික්තව පවතින විධායක තනතුර ඉදිරියේදී අනුමත කරගැනීමට කටයුතු සිදු කරන බව. | තනතුරුවල පුරප්පාඩු පුරවා ගැනීමට හා අතිරික්ත තනතුරු අනුමත කරවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය. ඒ තුලින් සභාවේ කාර්යයන් විධිමත් පරිදි පවත්වාගෙන යා යුතුය. |

### 3.5 වාහන පද්ධති කළමනාකරණය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                     | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                          | නිර්දේශය                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| භාවිතා කිරීමට නුසුදුසු තත්ත්වයේ පවතින රු.230,000ක් වටිනා සභාව සතු ට්‍රැක්ටර් රථය හා රු.50,000ක් වටිනා යතුරු පැදිය අපහරණය සඳහා කටයුතු කිරීමකින් තොරව ගාල් කර තිබුණි. | ට්‍රැක්ටර් රථය අපහරණය සඳහා සහකාර පළාත් පාලන කොමසාරිස්තුමියගේ සහභාගිත්වයෙන් තක්සේරු කමිටුවක් පත්කර ඇති අතර, යතුරු පැදිය අපහරණය සඳහා අනුමැතිය ඉල්ලා පළාත් පාලන | භාවිත කිරීමට නුසුදුසු වාහන අපහරණය කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. |

කොමසාරිස්තුමිය වෙත අදාළ ලිඛිත  
ලිපිලේඛන යොමු කරන ලදී. ඒ  
අනුව ඉදිරියේදී කටයුතු සිදු කරන  
බව.

#### 4. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

##### 4.1 අයවැය පාලනය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                             | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                                             | නිර්දේශය                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| සභා බල ප්‍රදේශයේ ජනතාවට සුභ සාධක සේවා සැපයීම, මාර්ග, වාහන හා ගොඩනැගිලි නඩත්තු කිරීම, ඉඩම් මැනුම් කිරීම වැනි කාර්යයන් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අයවැය ඇස්තමේන්තු මගින් වැය විෂයයන් 21කට අදාළව සලසා තිබුණු රු.11,615,000ක සම්පූර්ණ ප්‍රතිපාදනයම අදාළ කාර්යයන් ඉටුකිරීම සඳහා භාවිතා කර නොතිබුණි. | ඉදිරියේදී ප්‍රතිපාදන නියමිත පරිදි උපයෝජනය කිරීමට කටයුතු කරන බව. | ඇස්තමේන්තුගත වැය විෂයයන් අදාළ කාලය තුළ නිම කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය. |

##### 4.2 තිරසර සංවර්ධන අරමුණු

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                    | සභාවේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                                                                                                                                               | නිර්දේශය                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| තිරසර සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රය 2030 ප්‍රකාරව ළඟා කර ගත යුතු අරමුණු හා ඉලක්ක කරා ළඟා වීම සඳහා සභාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ තිරසර සංවර්ධන අරමුණු 05ක් සඳහා ඉලක්ක 06ක් හඳුනාගෙන ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි. | නව පත්විම්ලාභී සංවර්ධන නිලධාරීන් සේවය කරන අතර ඔවුන්ට ලැබී ඇති පුහුණුව මිදිකම සහ අත්දැකීම් අවම මට්ටමේ පැවතීම හේතුවෙන් තිරසාර සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රය 2030 ප්‍රකාරව අරමුණු හා ඉලක්ක හඳුනාගෙන කටයුතු කිරීමට අපහසු වී ඇති බවත්, ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව. | තිරසර සංවර්ධන අරමුණු හඳුනාගෙන එම අරමුණු ලඟා කර ගැනීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුය. |